

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-36-98
RM 10-37-98

Druk nr 343
Warszawa, 14 maja 1998 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekty ustaw:

- 1) o finansach publicznych,
- 2) o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**

Projekty podstawowych aktów wykonawczych do projektów ustaw zostaną przekazane w terminie późniejszym, niezwłocznie po zakończeniu prac nad ich przygotowaniem.

Jednocześnie, ze względu na wagę i pilność tych projektów ustaw, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Marszałka o ich włączenie do porządku obrad 18. posiedzenia Sejmu w dniach 20 - 22 maja 1998 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tych sprawach w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

(-)Jerzy Buzek

USTAWA
z dnia.....
o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Dział I
Przepisy ogólne.

Art. 1.

Ustawa określa w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego:

- 1) źródła dochodów,
- 2) zasady gromadzenia dochodów,
- 3) zasady ustalania subwencji,
- 4) zasady i tryb przekazywania subwencji,
- 5) zasady i tryb przekazywania dotacji.

Art. 2.

W sprawach dotyczących budżetów jednostek samorządu terytorialnego, nie uregulowanych w niniejszej ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia o finansach publicznych (Dz.U. Nr, poz.).

Art. 3.

Jednostka samorządu terytorialnego prowadzi gospodarkę finansową samodzielnie, na podstawie uchwalonego budżetu.

Art. 4.

O przeznaczeniu środków otrzymanych w formie subwencji decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 5.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) jednostkach samorządu terytorialnego - rozumie się przez to:

a) gminę, o której mowa w ustawie z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. z 1996r. Nr 13, poz. 74, Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496 i

Nr 132, poz. 622 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113, poz. 734 i Nr 123, poz. 775) lub

b) powiat, o którym mowa w ustawie z dnia..... o samorządzie powiatowym (Dz.U. Nr ..., poz.....) lub

c) województwo, o którym mowa w ustawie z dnia o samorządzie województwa (Dz.U. Nr, poz.....),

- 2) organie stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego - rozumie się przez to odpowiednio radę gminy, radę powiatu lub sejmik województwa,
- 3) przewodniczącym zarządu jednostki samorządu terytorialnego - rozumie się przez to odpowiednio wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa,
- 4) reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego - rozumie się przez to stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1997 r. w sprawie powołania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (Dz. U. Nr 91, poz. 558 oraz z 1998 r. Nr 22, poz. 95),
- 5) roku podatkowym - rozumie się przez to rok, o którym mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz.1083),
- 6) roku budżetowym - rozumie się przez to rok, na który ustalany jest budżet,
- 7) roku bazowym - rozumie się przez to rok poprzedzający rok, na który ustalany jest budżet,
- 8) liczbie mieszkańców - rozumie się przez to liczbę mieszkańców faktycznie zamieszkałych na terenie jednostki samorządu terytorialnego, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, ustaloną przez Główny Urząd Statystyczny,
- 9) wskaźniku korygującym - rozumie się przez to wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w roku budżetowym w stosunku do roku bazowego, ustalany na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
- 10) zadaniach własnych jednostek samorządu terytorialnego - rozumie się przez to takie zadania wykonywane przez te jednostki, które nie są zadaniami należącymi do właściwości organów administracji rządowej lub wykonywanymi na podstawie umów bądź porozumień,

- 11) dochodach należnych gminy - rozumie się przez to dochody, które gminy mogą uzyskać w podatku rolnym i w podatku leśnym, stosując średnią cenę skupu żyta określoną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a w przypadku innych podatków i gminnego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w ustawie z dnia.....o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U.Nr.....,poz.) oraz gminnego dodatku do podatku dochodowego od osób prawnych, o którym mowa w ustawie z dnia.....o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. Nr, poz.), stosując stawki w ich górnych granicach, z wyjątkiem podatku od środków transportowych, z którego dochody stanowią wpływy realizowane przy zastosowaniu stawek określonych w uchwałach rad gmin, bez zwolnień, ulg, odroczeń, umorzeń oraz zaniechań poboru podstawowych dochodów podatkowych gmin,
- 12) dochodach należnych powiatu i województwa samorządowego - rozumie się przez to wpływy z powiatowego i wojewódzkiego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych oraz wojewódzkiego dodatku do podatku dochodowego od osób prawnych, o których mowa w ustawach wymienionych w pkt 11, przy zastosowaniu stawek w ich górnych granicach, określonych w odrębnych przepisach, bez zwolnień, ulg, odroczeń, umorzeń oraz zaniechania poboru podstawowych dochodów podatkowych,
- 13) podstawowych dochodach podatkowych gmin - rozumie się przez to dochody określone w art. 6 pkt 1 lit. a - e, pkt 2 lit. a i b oraz pkt 3 i 4,
- 14) podstawowych dochodach podatkowych powiatów - rozumie się przez to powiatowe dodatki do podatku dochodowego od osób fizycznych, o których mowa w ustawie wymienionej w pkt 11,
- 15) podstawowych dochodach podatkowych województw - rozumie się przez to wojewódzkie dodatki do podatku dochodowego od osób fizycznych i wojewódzkie dodatki do podatku dochodowego od osób prawnych, o których mowa w ustawach wymienionych w pkt 11,
- 16) nowych jednostkach samorządu terytorialnego - rozumie się przez to jednostki samorządu terytorialnego, które zostały utworzone lub których granice uległy zmianie po dniu 30 czerwca roku bazowego,
- 17) obszarze dzielonych jednostek samorządu terytorialnego - rozumie się przez to obszar jednej jednostki samorządu terytorialnego lub kilku jednostek samorządu terytorialnego, istniejących dnia 30 czerwca roku bazowego, spełniający warunek, że obszar nowych jednostek samorządu terytorialnego pokrywa się z

łącznym obszarem jednej lub więcej dzielonych jednostek samorządu terytorialnego,

- 18) regionach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym - rozumie się przez to gminy, których wykaz określają odrębne przepisy,
- 19) nieruchomościach Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego - rozumie się przez to nieruchomości, o których mowa w ustawie z dnia 10 czerwca 1994 r. o zagospodarowaniu nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej (Dz. U. Nr 79, poz. 363).

Dział II

Źródła dochodów.

Rozdział 1

Dochody gmin.

Art. 6.

Dochodami gmin są:

- 1) wpływy z ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw podatków:
 - a) od nieruchomości,
 - b) rolnego,
 - c) leśnego,
 - d) od środków transportowych,
 - e) od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanej w formie karty podatkowej,
 - f) od spadków i darowizn,
- 2) wpływy z opłat:
 - a) skarbowej,
 - b) eksploatacyjnej, w części określonej w ustawie z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz.96, z 1996r. Nr 106, poz.496 oraz z 1997r. Nr 80, poz.491, Nr 88, poz.554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885),
 - c) lokalnych, uiszczanych na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. Nr 9, poz.31 i Nr 101, poz.444, z 1992r. Nr 21, poz.86, z 1994r. Nr 123, poz.600, z 1996r, Nr 91, poz.409 i Nr 149, poz.704 oraz z 1997r. Nr 5, poz.24, Nr 107, poz. 689, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 778),

- d) innych, pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, o ile te ustawy stanowią, że jest to dochód gminy,
- 3) gminny dodatek do podatku dochodowego od osób fizycznych,
 - 4) gminny dodatek do podatku dochodowego od osób prawnych,
 - 5) dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe gmin oraz wpłaty od jednostek gospodarki pozabudżetowej gmin,
 - 6) dochody z majątku gminy,
 - 7) subwencja ogólna,
 - 8) subwencja na zadania oświatowe,
 - 9) subwencja drogowa,
 - 10) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminom oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - 11) odsetki od środków finansowych gminy, gromadzonych na rachunkach bankowych.

Art. 7.

Dochodami gmin mogą być:

- 1) subwencja rekompensująca utracone dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień, określonych w art. 12 ust. 1 pkt 4 - 6 oraz ust. 3, art. 13 ust. 1, art. 13a ust. 1 i 2, art. 13b ust. 1 i art. 13c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1996 r. Nr 91, poz. 409 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 137, poz. 926) oraz art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 141, poz. 692 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 91, poz. 409 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 349 i Nr 121, poz. 770),
- 2) dotacje celowe na dofinansowanie własnych zadań gmin,
- 3) dotacje celowe na zadania realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej lub z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- 4) dotacje celowe z budżetu państwa na usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 5) dotacje z funduszy celowych,
- 6) spadki, zapisy i darowizny na rzecz gmin,
- 7) podatek od posiadania psów,
- 8) odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę,
- 9) opłata prolongacyjna oraz odsetki od nieterminowo regulowanych należności, stanowiących dochody gmin,
- 10) odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału,
- 11) dochody z kar pieniężnych i grzywien, określonych odrębnymi przepisami,
- 12) inne dochody należne gminom na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 2

Dochody powiatów.

Art. 8.

Dochodami powiatów są:

- 1) powiatowy dodatek do podatku dochodowego od osób fizycznych,
- 2) dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe powiatów oraz wpłaty od jednostek gospodarki pozabudżetowej powiatów,
- 3) dochody z majątku powiatu,
- 4) dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań przez służby, inspekcje i strażę, o których mowa w ustawie o samorządzie powiatowym (Dz.U. Nr ..., poz.),
- 5) odsetki od środków finansowych powiatu, gromadzonych na rachunkach bankowych,

Art. 9.

Dochodami powiatu mogą być:

- 1) subwencja na zadania oświatowe,
- 2) subwencja wyrównawcza,
- 3) dotacje celowe na dofinansowanie własnych zadań powiatów,
- 4) dotacje celowe z budżetu państwa na usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 5) dotacje z funduszy celowych,
- 6) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez powiat na podstawie zawartych z nimi porozumień,
- 7) dotacje celowe z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego na zadania z ich zakresu, wykonywane przez powiat na podstawie porozumień,
- 8) spadki, zapisy i darowizny,
- 9) odsetki od pożyczek udzielanych przez powiat,
- 10) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności, stanowiących dochody powiatów,
- 11) odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału,
- 12) dochody z kar pieniężnych i grzywien, określonych odrębnymi przepisami,
- 13) inne dochody należne powiatom na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 3

Dochody województw.

Art. 10.

Dochodami województw są:

- 1) wojewódzki dodatek do podatku dochodowego od osób fizycznych,
- 2) wojewódzki dodatek do podatku dochodowego od osób prawnych,
- 3) dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe województw oraz wpłaty od jednostek gospodarki pozabudżetowej województw,
- 4) dochody z majątku województwa,
- 5) odsetki od środków finansowych województwa, gromadzonych na rachunkach bankowych.

Art. 11.

Dochodami województw mogą być:

- 1) subwencja wyrównawcza,
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez województwo na podstawie porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
- 3) dotacje celowe z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego na zadania z ich zakresu, wykonywane przez województwo na podstawie zawartych z nimi porozumień lub umów,
- 4) dotacje celowe na dofinansowanie własnych zadań województw,
- 5) dotacje z funduszy celowych,
- 6) spadki, zapisy i darowizny,
- 7) odsetki od pożyczek udzielanych przez województwo,
- 8) odsetki za nieterminowe przekazywanie należności stanowiących dochody województwa,
- 9) odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału,
- 10) dochody z kar pieniężnych i grzywien, określonych odrębnymi przepisami,

11) inne dochody należne województwom na podstawie odrębnych przepisów.

Dział III

Zasady gromadzenia dochodów.

Art. 12 .

1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego, które na podstawie odrębnych przepisów są pobierane przez urzędy skarbowe, są gromadzone na rachunku bankowym urzędu skarbowego i są odprowadzane na rachunki właściwych budżetów jednostek samorządu terytorialnego w terminie 20 dni po dniu, w którym wpłynęły na rachunek urzędu skarbowego, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Gminne, powiatowe i wojewódzkie dodatki do podatków dochodowych, są gromadzone na rachunku bankowym urzędu skarbowego i są odprowadzane na rachunki właściwych budżetów jednostek samorządu terytorialnego w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wpłynęły na rachunek urzędu skarbowego, z zastrzeżeniem art. 46 i 47.
3. Jeżeli dochody, pobrane na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, nie zostaną przekazane w terminach, o których mowa w ust.1 i 2, jednostkom samorządu terytorialnego przysługują odsetki w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.
4. Jeżeli w wyniku rozliczenia rocznego w podatku dochodowym od osób fizycznych lub w podatku dochodowym od osób prawnych wystąpi nadpłata, urząd skarbowy wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do zwrotu nadpłaconych kwot z tytułu dodatków, których ta nadpłata dotyczy. Jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana zwrócić nadpłacone kwoty dodatków na rachunek bankowy właściwego urzędu skarbowego w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymała wezwanie. Jeżeli nadpłacone kwoty dodatków nie zostaną zwrócone w określonym terminie, nalicza się odsetki w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.
5. Urząd skarbowy, na wniosek przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego, przekazuje kwartalne informacje o stanie i terminach realizacji dochodów, o których mowa w ust. 1.

Art. 13.

1. Wpływy z opłaty skarbowej, odprowadzane na rachunek urzędu skarbowego:

- 1) przez płatnika, od umów sprzedaży (zamiany) nieruchomości - są przekazywane na rachunek budżetu gminy, na obszarze której jest położona nieruchomość,
 - 2) z punktów sprzedaży znaków opłaty skarbowej i urzędowych blankietów wekslowych - są przekazywane na rachunek budżetu gminy, na obszarze której znajduje się ten punkt.
2. Wpływy z podatku od spadków i darowizn z tytułu nabycia własności (prawa użytkowania wieczystego) nieruchomości, odprowadzane na rachunek urzędu skarbowego przez płatnika, są przekazywane na rachunek budżetu gminy, na obszarze której jest położona nieruchomość.

Art. 14.

1. Udzielanie ulg, odroczenie, umarzanie, rozkładanie na raty oraz zaniechanie poboru w zakresie podatków i opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego i wpłacanych bezpośrednio na rachunki jednostek samorządu terytorialnego, należy do kompetencji przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego.
2. W przypadku pobieranych przez urząd skarbowy podatków, dodatków do podatków i opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego, urząd ten może udzielać odroczeń, umorzeń, rozkładać na raty, zaniechać poboru podatków oraz zwalniać płatnika z obowiązku pobrania oraz wpłaty podatku lub zaliczek na podatek, wyłącznie na wniosek lub za zgodą przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego.
3. W zakresie opłat, o których mowa w art. 6 pkt 2 lit. b, pobieranych przez organ wskazany w odrębnych przepisach, inny niż urząd skarbowy - udzielanie ulg, odroczeń, umorzeń, rozłożenie na raty, bądź zaniechanie poboru opłaty, może nastąpić w sposób określony przepisami odrębnymi, po uzyskaniu zgody przewodniczącego zarządu gminy.
4. Wniosek lub zgoda, o których mowa w ust. 2 i 3, wydawane są w formie postanowienia.

Art. 15.

Skutki finansowe wynikające z uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, określających niższe stawki podatków niż ich górne granice, z wyjątkiem podatku od środków transportowych, oraz skutki decyzji wydanych przez organy podatkowe w trybie określonym w art. 14 ust. 1 i 2, nie stanowią podstawy do zwiększenia jednostkom samorządu terytorialnego subwencji ogólnej dla gminy, subwencji wyrównawczej dla powiatu oraz subwencji wyrównawczej dla województwa, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 5.

DZIAŁ IV

Zasady ustalania subwencji.

Rozdział 1

Subwencje dla gmin.

Art. 16.

1. Każda gmina otrzymuje z budżetu państwa subwencję:
 - 1) ogólną,
 - 2) na zadania oświatowe,
 - 3) drogową.
2. Gmina, która utraciła dochody na skutek zastosowania ulg i zwolnień ustawowych, o których mowa w art. 7 pkt 1, otrzymuje subwencję rekompensującą utracone z tego tytułu dochody.

Art. 17.

1. Kwotę subwencji ogólnej dla gmin ustala się jako sumę kwoty stanowiącej nie mniej niż 0,9 % planowanych w ustawie budżetowej dochodów budżetu państwa oraz kwoty wpłat gmin, ustalonych według zasad określonych w art. 20.
2. Podziału kwoty subwencji ogólnej dokonuje się w następujący sposób:
 - 1) odlicza się 1% kwoty subwencji ogólnej na rezerwę tej subwencji,
 - 2) ustala się dla poszczególnych gmin kwoty należnej subwencji wyrównawczej, według zasad określonych w art. 18,

- 3) pozostałą część subwencji rozdziela się między wszystkie gminy proporcjonalnie do przeliczeniowej liczby mieszkańców w poszczególnych gminach, ustalonej według zasad określonych w art. 19.
3. Rezerwą subwencji ogólnej dysponuje, z zastrzeżeniem ust. 4, Minister Finansów w porozumieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.
4. Minister Finansów dysponuje częścią rezerwy subwencji ogólnej, przeznaczonej na pomoc gminom w przypadkach losowych, z tym że ogólna kwota tych środków nie może przekroczyć 10% kwoty rezerwy, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

Art. 18.

1. Subwencja wyrównawcza przysługuje gminom, w których wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca, obliczony według zasad określonych w ust. 2, zwany dalej wskaźnikiem G, jest mniejszy od 85% analogicznego wskaźnika obliczonego łącznie dla wszystkich gmin, zwanego dalej wskaźnikiem P.
2. Wskaźnik G oblicza się dzieląc kwotę należnych podstawowych dochodów podatkowych gminy, w pierwszym półroczu roku bazowego, przez liczbę mieszkańców gminy.
3. Podstawę obliczenia wskaźnika G i wskaźnika P stanowią dochody wykazane w sprawozdaniach gmin, których obowiązek sporządzenia wynika z przepisów wydanych na podstawie odrębnych przepisów oraz dane o liczbie mieszkańców.
4. Wysokość należnej gminie subwencji wyrównawczej oblicza się mnożąc liczbę stanowiącą 90% różnicy między 85% wskaźnika P i wskaźnikiem G przez liczbę mieszkańców gminy i przez wskaźnik określający dla roku bazowego relację planowanych dochodów budżetu państwa do tych dochodów zrealizowanych w pierwszym półroczu.
5. Do obliczenia subwencji wyrównawczej dla gminy o liczbie mieszkańców do 15000 przyjmuje się, jako dochody należne z tytułu podatku od nieruchomości, dochody wynikające ze stawek tego podatku, uchwalonych dla przez radę tej gminy.

Art. 19.

1. Dla gmin o liczbie mieszkańców:
 - 1) nie większej niż 5000 - przeliczeniowa liczba mieszkańców jest równa liczbie 5000,

- 2) od 5001 do 10000 - przeliczeniowa liczba mieszkańców jest równa liczbie mieszkańców,
- 3) powyżej 10000 - przeliczeniową liczbę mieszkańców ustala się w następujący sposób:

Liczba mieszkańców	Przeliczeniowa liczba mieszkańców
10000-50000	10000 + 110% liczby mieszkańców powyżej 10000
powyżej 50000-300000	54000 + 120% liczby mieszkańców powyżej 50000
powyżej 300000	354000 + 125% liczby mieszkańców powyżej 300000.

Art. 20.

1. Gminy, w których wskaźnik G jest większy niż 150% wskaźnika P, dokonują wpłat z przeznaczeniem na zwiększenie subwencji ogólnej, o której mowa w art.17.
2. Do określenia wysokości wpłat, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się wskaźniki P i G, obliczone według zasad określonych w art. 18.
3. Kwotę rocznej wpłaty oblicza się mnożąc liczbę mieszkańców gminy przez wskaźnik określający dla roku bazowego relacje planowanych dochodów budżetu państwa do tych dochodów zrealizowanych w pierwszym półroczu i przez kwotę wynoszącą:
 - 1) dla gmin, dla których wskaźnik G jest nie większy niż 200% wskaźnika P - 20% nadwyżki wskaźnika G ponad 150% wskaźnika P,
 - 2) dla gmin, dla których wskaźnik G jest większy niż 200% i nie większy niż 300% wskaźnika P - 10% wskaźnika P, powiększoną o 25% nadwyżki wskaźnika G ponad 200% wskaźnika P,
 - 3) dla gmin, dla których wskaźnik G jest większy niż 300% wskaźnika P - 35 % wskaźnika P, powiększoną o 30% nadwyżki wskaźnika G ponad 300% wskaźnika P.

4. Łączna kwota wpłat, o których mowa w ust. 1, jest określana w ustawie budżetowej na dany rok.
5. Gminy dokonują wpłat, o których mowa w ust. 1, na rachunek dochodów budżetu państwa w dwunastu równych ratach, w terminie do 15 dnia każdego miesiąca; od kwot nie wpłaconych w terminie nalicza się odsetki w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.
6. Do nie wpłaconych w terminie kwot, o których mowa w ust. 5, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 21.

1. Kwotę subwencji na zadania oświatowe dla gmin ustala się w wysokości nie mniejszej niż 6,6 % planowanych dochodów budżetu państwa.
2. Podziału kwoty subwencji na zadania oświatowe dokonuje się w następujący sposób:
 - 1) odlicza się 0,5% kwoty subwencji na zadania oświatowe - na rezerwę tej subwencji,
 - 2) pozostałą część subwencji na zadania oświatowe rozdziela się między gminy, według algorytmu ustalonego, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Edukacji Narodowej, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.
3. Rezerwą subwencji, o której mowa w ust. 2 pkt 1, dysponuje Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Ministra Edukacji Narodowej oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 22.

1. Kwotę subwencji drogowej ustala się w wysokości nie mniejszej niż 6,66 % planowanych w ustawie budżetowej wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych.
2. Minister Finansów określa, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb przyznawania gminom subwencji drogowej, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem, że subwencja ta dla każdej gminy nie może być niższa od subwencji drogowej otrzymanej przez gminę w roku 1998, zwaloryzowanej wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Art. 23.

1. Kwotę subwencji rekompensującej gminom utracone dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień w podatku rolnym i leśnym określa dla każdego roku budżetowego ustawa budżetowa.
2. Minister Finansów określa w drodze rozporządzenia zasady obliczania i tryb przekazywania gminom subwencji, o której mowa w ust. 1, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wniosków gmin, zawierających dane o rocznych skutkach ustawowych ulg i zwolnień, o których mowa w ust. 1.

Art. 24.

1. Subwencje, o których mowa w art. 17, 21 i 22, ustala się dla gmin istniejących w dniu 30 czerwca roku bazowego.
2. Subwencje dla nowych gmin oblicza się w następujący sposób:
 - 1) według zasad określonych w art. 18 - 20 oblicza się (odrębnie dla każdego obszaru gmin dzielonych) subwencje ogólne dla wszystkich gmin istniejących dnia 30 czerwca roku bazowego i leżących na danym obszarze gmin dzielonych,
 - 2) kwotę subwencji ogólnych, obliczoną dla gmin leżących na danym obszarze gmin dzielonych, dzieli się między gminy nowe proporcjonalnie do liczby ich mieszkańców,
 - 3) kwotę subwencji na zadania oświatowe, obliczoną dla gmin leżących na danym obszarze gmin dzielonych, dzieli się między nowe gminy proporcjonalnie do liczby uczniów szkół podstawowych, położonych na danym obszarze gmin dzielonych,
 - 4) kwotę subwencji drogowej, obliczoną dla gmin leżących na danym obszarze gmin dzielonych, dzieli się między nowe gminy proporcjonalnie do liczby ich mieszkańców,
 - 5) kwotę subwencji rekompensującej, obliczoną dla gmin leżących na danym obszarze gmin dzielonych, dzieli się między nowe gminy proporcjonalnie do liczby mieszkańców korzystających z ulg i zwolnień ustawowych, o których mowa w art. 7 pkt 1.

- 6) w przypadku połączenia gmin, kwoty subwencji ustala się jako sumy subwencji dla poszczególnych gmin.
3. W przypadku utworzenia nowych gmin (lub zmiany granic) po dniu 1 stycznia roku, na który oblicza się subwencje, ponownemu podziałowi podlega kwota subwencji przypadająca na okres od dnia utworzenia (lub zmiany granic) nowych gmin do końca roku, a jeżeli utworzenie (lub zmiana granic) gminy nie nastąpiło w pierwszym dniu miesiąca - od pierwszego dnia następnego miesiąca po dniu utworzenia (lub zmiany granic) gminy.
4. Nowe gminy mogą, w drodze zgodnych uchwał podjętych przez rady wszystkich zainteresowanych gmin, uzgodnić inny sposób podziału kwoty subwencji, o której mowa w ust. 2.
5. Ustalenie nowego podziału subwencji następuje w terminie jednego miesiąca od dnia zawiadomienia Ministra Finansów o uzgodnionym podziale.

Rozdział 2

Subwencje dla powiatów.

Art. 25.

1. Powiat otrzymuje z budżetu państwa subwencję:
 - 1) na zadania oświatowe, w przypadkach określonych w art. 26,
 - 2) wyrównawczą, w przypadkach określonych w art. 28.
2. Kwoty subwencji na zadania oświatowe i subwencji wyrównawczej dla powiatów określa dla każdego roku budżetowego ustawa budżetowa.

Art. 26.

1. Subwencje na zadania oświatowe otrzymują powiaty, w których budżetach 58% planowanych dochodów w roku bazowym, pomniejszonych o dotacje celowe, o których mowa w art. 8 pkt 4, art.9 pkt 3 - 7, nie zapewnia realizacji niezbędnych kosztów nauczania, zwanych dalej finansowym standardem nauczania.
2. Finansowy standard nauczania, o którym mowa w ust. 1, określa na rok budżetowy w drodze rozporządzenia Minister Edukacji Narodowej, w porozumieniu z

Ministrem Finansów, po zaopiniowaniu przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego.

3. Finansowy standard nauczania, o którym mowa w ust. 1, powinien uwzględniać potencjalną liczbę uczniów szkół ponadpodstawowych oraz planowane w ustawie budżetowej na rok budżetowy wskaźniki: wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, wzrostu cen inwestycji oraz wzrostu wynagrodzeń w dziale oświata i wychowanie.
4. Wysokość należnej powiatowi subwencji, o której mowa w ust. 1, oblicza się jako różnicę między kwotą wynikającą z finansowego standardu nauczania, o którym mowa w ust. 1, a kwotą stanowiącą 58 % planowanych dochodów budżetu powiatu.

Art. 27.

1. Z kwoty subwencji na zadania oświatowe, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, odlicza się 0,5% na rezerwę tej subwencji.
2. Rezerwą subwencji, o której mowa w ust. 1, dysponuje Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Ministra Edukacji Narodowej oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 28.

1. Subwencję wyrównawczą otrzymują powiaty, w których wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca, obliczony według zasad określonych w ust. 2 i 3, zwany dalej wskaźnikiem S, jest mniejszy od wskaźnika S_w o którym mowa w ust. 4.
2. Wskaźnik S oblicza się, z zastrzeżeniem art. 44, dzieląc kwotę należnych podstawowych dochodów powiatu w roku poprzedzającym rok bazowy przez liczbę mieszkańców powiatu,
3. Podstawą dla obliczenia wskaźnika S, z zastrzeżeniem art. 44, są dochody wykazane w sprawozdaniach powiatów, których obowiązek sporządzania wynika z przepisów wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych oraz dane o liczbie mieszkańców,
4. Wskaźnik S_w , będący podstawą do wyliczenia subwencji wyrównawczej dla roku 1999, jest najwyższym wskaźnikiem S wyliczonym zgodnie z ust. 2.

5. Wysokość należnej powiatowi subwencji wyrównawczej oblicza się mnożąc liczbę stanowiącą 70 % różnicy między wskaźnikiem S dla danego powiatu i wskaźnikiem S_w , przez liczbę mieszkańców powiatu i przez wskaźnik korygujący.
6. Wskaźnik S_w jest powiększany corocznie o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych z roku bazowego, ustalany na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Rozdział 3

Subwencje dla województw.

Art. 29.

1. Województwo otrzymuje z budżetu państwa subwencję wyrównawczą w przypadkach określonych w art. 30.
2. Kwotę subwencji wyrównawczej dla województw określa dla każdego roku budżetowego ustawa budżetowa.

Art. 30.

1. Subwencję wyrównawczą otrzymują województwa, w których wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca, obliczony według zasad określonych w ust. 2 i 3, zwany dalej wskaźnikiem W, jest mniejszy od wskaźnika W_w , o którym mowa w ust. 4.
2. Wskaźnik W oblicza się, z zastrzeżeniem art. 44, dzieląc kwotę należnych podstawowych dochodów województwa w roku poprzedzającym rok bazowy przez liczbę mieszkańców województwa.
3. Podstawą do obliczenia wskaźnika W są, z zastrzeżeniem art. 44, dochody wykazane w sprawozdaniach województw, których obowiązek sporządzania wynika z przepisów wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych oraz dane o liczbie mieszkańców.
4. Wskaźnik W_w , będący podstawą do wyliczenia subwencji wyrównawczej dla roku 1999, jest najwyższym wskaźnikiem W, wyliczonym zgodnie z ust. 2.
5. Wysokość należnej województwu subwencji wyrównawczej oblicza się mnożąc liczbę stanowiącą 70 % różnicy między wskaźnikiem W dla danego województwa i

wskaźnikiem W_w , przez liczbę mieszkańców województwa i przez wskaźnik korygujący.

6. Wskaźnik W_w jest co roku powiększany poprzez pomnożenie przez wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych z roku bazowego ustalany na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Dział IV

Zasady i tryb przekazywania subwencji

Art. 31.

1. Minister Finansów informuje właściwe jednostki samorządu terytorialnego o:
 - 1) rocznych kwotach subwencji przyjętych w projekcie ustawy budżetowej, z wyjątkiem subwencji rekompensującej, o której mowa w art. 16 ust. 2 - w terminie do dnia 5 października roku bazowego, z zastrzeżeniem art.43,
 - 2) wysokości rocznej wpłaty, wyliczonej zgodnie z art. 20 - w terminie do dnia 5 października roku bazowego,
 - 3) ostatecznej wysokości przyznanych kwot subwencji oraz ostatecznej rocznej wpłacie, o której mowa w ust. 1 pkt 2 - w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej,
 - 4) zmianach kwot poszczególnych subwencji w wyniku podziału rezerw tych subwencji.

Art. 32.

1. Minister Finansów przekazuje jednostkom samorządu terytorialnego:
 - 1) subwencję na zadania oświatowe, o której mowa w art. 21 i 27 - w ratach miesięcznych, z których rata za marzec wynosi $2/13$, a pozostałe po $1/13$ ogólnej sumy subwencji na zadania oświatowe - w terminie do 1 dnia każdego miesiąca, na który przysługuje,
 - 2) subwencje, o których mowa w art. 17, 28 i 30 - w dwunastu równych ratach miesięcznych, w terminie do 15 dnia każdego miesiąca,
 - 3) subwencję drogową dla gmin - w dwóch ratach, w terminach:
 - a) do dnia 31 maja - 60 % rocznej kwoty subwencji,

- b) do dnia 31 października - pozostałą część subwencji,
- 4) subwencję rekompensującą utracone dochody w podatku rolnym i leśnym - w dwóch ratach, w terminach:
 - a) do dnia 31 maja - w wysokości wyrównującej ubytek dochodów za rok poprzedzający rok podatkowy,
 - b) do dnia 15 października - w wysokości 50 % kwot ubytku dochodów w roku podatkowym, wykazanych we wniosku, o którym mowa w art. 23 ust.2.
- 2. Jeżeli subwencje nie zostaną przekazane w terminach określonych w ust. 1, jednostkom samorządu terytorialnego przysługują odsetki w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.

Art. 33.

1. Jeżeli w wyniku kontroli przeprowadzonej przez upoważnione organy, zostanie stwierdzone, że w sprawozdaniu lub wniosku, o których mowa w art. 18, 22, 23, 28 i 30, zostały podane nieprawdziwe dane i jednostka samorządu terytorialnego otrzymała subwencje, wymienione w art. 18, 22, 23, 28 i 30, w kwocie wyższej od należnej lub dokonała wpłat, o których mowa w art. 20, w kwocie niższej niż należna, Minister Finansów zmniejsza kwotę należnej jednostce samorządu terytorialnego subwencji, zmniejszając lub wstrzymując kolejne raty subwencji o odpowiednie kwoty, wraz z przypadającymi od nich odsetkami w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych, chyba że jednostka samorządu terytorialnego dokona wcześniej zwrotu nienależnie otrzymanych kwot wraz z odsetkami.
2. Minister Finansów zawiadamia właściwą regionalną izbę obrachunkową o decyzjach, o których mowa w ust. 1.
3. Kwoty uzyskane nienależnie przez jednostkę samorządu terytorialnego, o których mowa w ust. 1, podlegają, z zastrzeżeniem ust. 4, odprowadzeniu do budżetu państwa.
4. Kwoty uzyskane nienależnie przez gminę przy ustalaniu subwencji, o której mowa w art. 18 i art. 22, zwiększają kwotę rezerwy, o której mowa w art. 17 ust. 2.
5. Do odsetek od kwot uzyskanych nienależnie przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 48 § 1 i art. 67 ustawy - Ordynacja podatkowa.

6. Umarzanie odsetek, rozkładanie na raty i odraczanie terminu płatności należy do kompetencji Ministra Finansów.
7. Decyzja o zwrocie nienależnej subwencji lub zwiększeniu zaniżonej wpłaty, o której mowa w art. 20, nie może być wydana po upływie 5 lat, licząc od końca roku budżetowego, za który sporządzono sprawozdanie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zawierające dane stanowiące podstawę do wyliczenia subwencji.

DZIAŁ V

Zasady i tryb przekazywania dotacji.

Rozdział 1

Zasady ogólne dotowania wieloletnich programów rozwojowych oraz inwestycji .

Art. 34.

1. W celu realizacji wieloletnich programów rozwojowych, w tym inwestycyjnych, samorząd województwa, reprezentowany przez marszałka, może zawierać kontrakty regionalne z wojewodą, upoważnionym przez Radę Ministrów.
2. Na realizację wieloletnich programów, wynikających z kontraktów, samorządy wojewódzkie otrzymują dotacje z budżetu państwa, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
3. W celu realizacji kontraktów, o których mowa w ust. 1, samorząd województwa może zawierać umowy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.
4. Jednostki samorządu terytorialnego, ubiegające się o dotacje na zadania inwestycyjne objęte kontraktami, są obowiązane przedstawić wieloletni program swojego rozwoju.
5. Jednostki samorządu terytorialnego mogą współdziałać w realizacji zadań inwestycyjnych.

Art. 35.

1. Z budżetu państwa mogą być udzielane dotacje celowe na dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadanie własne.
2. Dotacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane przez wojewodów.
3. Łączna wysokość dotacji przyznanych w kolejnych latach na dofinansowanie inwestycji realizowanej przez jednostkę samorządu terytorialnego nie może przekroczyć, z zastrzeżeniem ust. 4 i art. 36, 50% wartości kosztorysowej inwestycji.
4. Wysokość dotacji otrzymanej przez jednostkę samorządu terytorialnego w danym roku na dofinansowanie inwestycji, z wyjątkiem inwestycji dotyczących szkół i placówek oświatowych, nie może przekroczyć:
 - 1) w pierwszym roku realizacji inwestycji - 80% kwoty środków planowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na finansowanie tej inwestycji, pomniejszonych o kwotę otrzymanych dotacji z budżetu państwa, a w przypadku, o którym mowa w art. 36 - 200% kwoty tych środków,
 - 2) jeżeli inwestycja jest rozpoczynana i kończona w tym samym roku - 100% kwoty środków planowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na finansowanie tej inwestycji, pomniejszonych o kwotę otrzymanych dotacji z budżetu państwa, a w przypadku, o którym mowa w art. 36 - 300% kwoty tych środków.
5. Jednostka samorządu terytorialnego, otrzymująca dotację na dofinansowanie inwestycji, jest obowiązana do złożenia wojewodzie w terminie 30 dni od zakończeniu roku budżetowego informacji zawierającej:
 - 1) wykaz inwestycji realizowanych z udziałem dotacji,
 - 2) wartości kosztorysowe tych inwestycji,
 - 3) terminy rozpoczęcia i planowanego zakończenia inwestycji,
 - 4) kwoty dotacji i kwoty środków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego przekazane w ciągu roku na finansowanie poszczególnych inwestycji.
6. Jednostka samorządu terytorialnego, która nie przeznaczy w danym roku na finansowanie dotowanej inwestycji środków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w pełnej kwocie, wymaganej na podstawie ust. 4, jest obowiązana do zwrotu dotacji, przyznanej w danym roku, w części proporcjonalnej do

poniesionych wydatków, w terminie uzgodnionym z wojewodą, nie później jednak niż do końca roku następującego po roku, w którym otrzymała dotację.

7. Dotacje, o których mowa w ust. 1, nie wykorzystane w roku budżetowym zgodnie z przeznaczeniem, podlegają zwrotowi do budżetu państwa.
8. Do dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa, w przypadkach określonych w ust.6 i 7, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa.

Art. 36.

Jeżeli inwestycja jest realizowana przez gminę:

- 1) której wskaźnik G jest mniejszy od 60% wskaźnika P, o którym mowa w art. 18, albo przez gminę otrzymującą subwencję wyrównawczą, o której mowa w art. 18, w regionach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym - łączna wysokość dotacji, o której mowa w art. 35 ust. 3, nie może przekroczyć 75% wartości kosztorysowej inwestycji,
- 2) w celu zagospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej i przekazanych gminie - łączna wysokość dotacji, o której mowa w art. 35 ust. 3, może przekroczyć 75% wartości kosztorysowej inwestycji.

Rozdział 2

Zasady dotowania zadań powierzonych .

Art. 37.

1. Jednostka samorządu terytorialnego, realizująca zadania z zakresu zadań innych jednostek samorządu terytorialnego na mocy umów lub porozumień zawartych z tymi jednostkami, otrzymuje dotacje celowe w kwocie wynikającej z umowy lub porozumienia zawartego z tymi jednostkami.
2. W przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego podejmie się, w drodze umowy lub porozumienia, realizacji wspólnego zadania z inną jednostką samorządu terytorialnego, dotacje przekazywane przez tę jednostkę zalicza się do dochodów jednostki samorządu terytorialnego realizującej zadanie.

3. Szczegółowe zasady i terminy przekazywania dotacji, na realizację zadań przejętych na podstawie umów lub porozumień, określają te umowy lub porozumienia.

Art. 38.

Jednostka samorządu terytorialnego, realizująca zadania z zakresu administracji rządowej na mocy umów lub porozumień zawartych z organami tej administracji, otrzymuje dotacje celowe w kwocie wynikającej z umowy lub porozumienia zawartego z tymi organami.

Rozdział 3

Dotacje dla gmin.

Art. 39.

1. Gminom, wykonującym zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, są przyznawane z budżetu państwa dotacje celowe na realizację tych zadań.
2. Kwoty dotacji celowych, o których mowa w ust.1, ustala się według zasad przyjętych do określania wydatków podobnego rodzaju w budżecie państwa.
3. Dotacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane przez wojewodów, jeżeli inne ustawy nie stanowią inaczej.
4. Dotacje celowe, o których mowa w ust.1, powinny być przekazywane w trybie umożliwiającym pełne i terminowe wykonanie zleczonych zadań.
5. W przypadku niedochowania warunków określonych w ust. 2 i 4 gminie przysługuje prawo dochodzenia należnego świadczenia w postępowaniu sądowym.

Art. 40.

1. Z budżetu państwa mogą być udzielane dotacje celowe na dofinansowanie następujących zadań bieżących gmin:
 - 1) zadań z zakresu pomocy społecznej, określonych w odrębnych przepisach,

- 2) wypłat dodatków mieszkaniowych, określonych w odrębnych przepisach,
 - 3) innych zadań, określonych w odrębnych przepisach.
2. Dotacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane przez wojewodów.

Rozdział 4.

Dotacje dla powiatów.

Art. 41.

1. Powiat otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań przez powiatowe służby, inspekcje i straże.
2. Kwoty dotacji celowych, o których mowa w ust.1, ustala się według zasad przyjętych do określania odpowiednich wydatków w budżecie państwa.
3. Dotacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane przez wojewodów, o ile inne ustawy nie stanowią inaczej.
4. Szczegółowe zasady, tryb ustalania oraz przekazywania dotacji, o których mowa w ust. 1, dla poszczególnych powiatów, określa w drodze rozporządzenia Minister właściwy dla tych służb, inspekcji i straży, w porozumieniu z Ministrem Finansów.
5. Dotacje celowe, o których mowa w ust.1, powinny być przekazywane w trybie umożliwiającym pełne i terminowe wykonywanie zadań.
6. W przypadku niedotrzymania warunków, określonych w ust. 2 i 4, powiatowi przysługuje prawo dochodzenia należnego świadczenia w postępowaniu sądowym.

DZIAŁ VI

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 42.

1. W latach 1999 - 2000 tworzy się w ustawie budżetowej rezerwę celową, zwiększającą subwencję ogólną dla gmin, w których wystąpił ubytek dochodów na skutek wprowadzenia, w miejsce udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, gminnego dodatku do podatku dochodowego od

osób fizycznych, wykazany w sprawozdaniu gminy za pierwsze półrocze danego roku.

2. Rezerwą, o której mowa w ust.1, dysponuje Minister Finansów po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 43.

1. Minister Finansów opracuje dla poszczególnych powiatów i województw samorządowych projekty ich budżetów na rok 1999, w podziale na działy klasyfikacji budżetowej, w terminie do dnia 30 listopada 1998 r. oraz przekaże te projekty właściwym nowo wybranym organom stanowiącym tych jednostek.
2. W okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia podjęcia uchwał budżetowych, powiaty i województwa prowadzą gospodarkę finansową na podstawie projektów budżetów, o których mowa w ust.1.

Art. 44.

1. Kwotę należnych podstawowych dochodów, stanowiących podstawę do wyliczenia subwencji wyrównawczej na lata 1999 i 2000, ustala się na podstawie danych wykazanych w sprawozdaniach sporządzanych przez izby skarbowe na podstawie odrębnych przepisów.
2. Podstawą do wyliczenia subwencji na lata 1999 i 2000 dla powiatów i województw, są wskaźniki S i W, ustalone przez Ministra Finansów, na podstawie danych, o których mowa w ust. 1.

Art. 45.

Finansowe standardy nauczania w poszczególnych rodzajach szkół określi na rok 1999 Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z ministrami nadzorującymi placówki oświatowe, przekazane do kompetencji organów powiatów, z uwzględnieniem wielkości rocznej kwoty na jednego ucznia.

Art. 46.

1. W roku 1999 - 10 % wpływów z powiatowego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w art. 8 pkt 1 oraz 10 % wpływów z wojewódzkiego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym

mowa w art. 10 pkt 1, przekazuje się do budżetu państwa na utworzenie rezerwy zwiększającej subwencje wyrównawcze dla powiatów i województw.

2. Rezerwą subwencji, o której mowa w ust.1, dysponuje Minister Finansów po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 47.

1. W roku 1999 - 10 % wpływów z powiatowego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w art. 8 pkt 1 oraz 25 % wpływów z wojewódzkiego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych i 25 % wpływów z wojewódzkiego dodatku do podatku dochodowego od osób prawnych, o których mowa w art. 10 pkt 1 i 2, przekazuje się do budżetu państwa na dofinansowanie kontynuowanych inwestycji wieloletnich, wymienionych w załączniku do ustawy budżetowej, przejętych do realizacji przez powiaty i województwa.
2. W roku 1999 - 2 % wpływów z powiatowego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w art. 8 pkt 1, przekazuje się do budżetu państwa z przeznaczeniem na usuwanie skutków powodzi z roku 1997.

Art. 48.

1. W celu zapewnienia ciągłości finansowania zadań przekazanych, na podstawie odrębnych przepisów, do kompetencji powiatów i województw, w roku 1999 upoważnia się Ministra Finansów do udzielenia powiatom i województwom samorządowym, na wniosek ich zarządów, pożyczki ze środków budżetu państwa.
2. Powiaty i województwa dokonują zwrotu pożyczki, o której mowa w ust. 1, do końca 1999 roku, w 9 równych ratach.
3. Minister Finansów może, na wniosek zarządu właściwego powiatu lub województwa samorządowego, dokonywać potrąceń z ustalonej dla nich subwencji, kwot odpowiadających ratom pożyczki, o których mowa w ust. 2.

Art. 49.

Traci moc ustawa z dnia 10 grudnia 1993r. o finansowaniu gmin (Dz.U. z 1998 r. Nr 30, poz.164).

Art. 50.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

UZASADNIENIE

1. Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dotyczy jednostek gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Reguluje ona wyłącznie sprawy dochodów tych jednostek, to jest źródeł dochodów i zasad ich gromadzenia, jak również zasad dokonywania transferu środków z budżetu państwa. Wydatki omawianych jednostek uregulowane zostały w projekcie ustawy o finansach publicznych.

Projekt ustawy opracowano, kierując się następującymi założeniami :

- nie dokonuje się istotnych zmian w finansach gmin,
 - gwarantuje się wzajemną niezależność finansową poszczególnych szczebli samorządowych,
 - zapewnia się jak największy - w miarę możliwości - udział dochodów własnych w strukturze dochodów jednostek samorządowych.
2. Zgodnie z tymi założeniami, w dochodach gmin proponuje się zmianę udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych na gminne dodatki do tych podatków. Jest to konsekwencja zapewnienia jednolitości systemu podatkowego, ponieważ tego typu lokalne dodatki do podatków będą stosowane również w powiatach i województwach samorządowych. Podyktowane jest to również chęcią zwiększenia samodzielności finansowej samorządów, bowiem lokalne dodatki do państwowych podatków mają charakter dochodów własnych samorządów, którym towarzyszyć będzie pewne władztwo podatkowe, umożliwiające samorządom samodzielne ustalanie stawek dodatków w granicach dopuszczonych przez odpowiednie ustawy.

Dalsze zmiany dotyczące dochodów gmin, polegają wyłącznie na usprawnieniu i uelastycznieniu systemu zasilania finansowego gmin. Polegają one na :

- wprowadzeniu możliwości dotowania własnych zadań bieżących i inwestycyjnych gmin z budżetu państwa i z budżetów innych jednostek samorządowych, tj. innych gmin oraz powiatów i województw samorządowych,

- umożliwieniu powierzenia gminom, na zasadzie porozumienia, zadań wraz z odpowiednimi środkami, nie tylko - jak dotychczas - zadań administracji rządowej, ale także zadań innych gmin oraz powiatów i województw samorządowych,

- udzielaniu dotacji celowych z budżetu państwa na usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, mając na uwadze głównie usuwanie skutków klęsk żywiołowych,

- wyłączeniu subwencji na zadania oświatowe z subwencji ogólnej, czyli zgodnie z dotychczasową praktyką, gdzie i tak była ona traktowana, jako oddzielna subwencja.

3. Dla powiatów i województw samorządowych, jako nowych szczebli samorządu terytorialnego, opracowano - współpracując z zagranicznymi ekspertami i doradcami - system dochodów dostosowany do przewidywanych kosztów realizacji zadań jednostek tych samorządów, przy wykorzystaniu doświadczeń krajów, w których trójszczeblowy podział samorządów funkcjonuje na tyle długo, że można dokonywać ich oceny.

4. Jeśli chodzi o powiaty, to wśród katalogu źródeł dochodów samorządów tego szczebla, podobnego w wielu punktach do katalogu dochodów gmin, na uwagę zasługuje fakt, że podatkowym dochodem jest tylko powiatowy dodatek do podatku dochodowego od osób fizycznych.

Ponadto wyjaśnienia - jako nowe rozwiązanie - wymaga subwencja oświatowa dla powiatów, która będzie dotyczyła dofinansowania pobierania nauki przez uczniów szkół ponadpodstawowych w tych powiatach, które same nie zgromadzą odpowiednich środków. Idea finansowania oświaty ponadpodstawowej oparta jest na zasadzie przypisywania do każdego ucznia określonej kwoty, różnej w zależności od rodzaju szkoły (np. liceum ogólnokształcące, technikum kolejowe, szkoła artystyczna).

Przy swobodnym wyborze szkół, środki jakie otrzyma szkoła z powiatu, zależą od liczby uczniów uczęszczających do tej szkoły.

Standardy finansowe, to znaczy koszt kształcenia jednego ucznia w poszczególnych rodzajach szkół, ustali Minister Edukacji Narodowej w drodze rozporządzenia.

Subwencja oświatowa będzie przysługiwać tym powiatom, których odpowiednia część budżetu nie pokryje kosztów wyliczonych w sposób przedstawiony wyżej.

Dochodem powiatów może też być subwencja wyrównawcza. Punktem odniesienia przy jej ustalaniu będą podstawowe dochody podatkowe na jednego

mieszkańca, tzw. wskaźnik S. Subwencja taka będzie przysługiwać tym powiatom, których wskaźnik S jest niższy niż taki wskaźnik w „najbogatszym” powiecie, nazwany w ustawie wskaźnikiem Sw.

Wskaźnik Sw z 1999 roku będzie co roku waloryzowany o faktyczny wskaźnik inflacji roku poprzedzającego rok budżetowy.

Wysokość subwencji dla powiatu będzie liczona jako 80 % różnicy między jego wskaźnikiem S a wskaźnikiem Sw, pomnożonej przez liczbę mieszkańców powiatu i przez wskaźnik korygujący. Wskaźnik korygujący będzie wskaźnikiem faktycznej inflacji z dwóch kolejnych lat poprzedzających rok, na który oblicza się subwencję.

5. Źródła dochodów województw samorządowych podobne są do przewidzianych dla powiatów. Różnice polegają przede wszystkim na tym, że wśród źródeł podatkowych proponuje się stosowanie, jak w gminach, dodatków do obu państwowych podatków bezpośrednich, tj. do podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych (a w powiatach tylko od osób fizycznych).
6. W ustawie zaproponowano też dodatkowo możliwości uzyskania dotacji do inwestycji. Oprócz obowiązującej dzisiaj w gminach i adaptowanej w tym projekcie dla powiatów i województw - zasady dotowania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego z budżetu państwa przez budżet wojewodów, przewiduje się możliwość podpisywania przez województwa samorządowe z wojewodami - jako przedstawicielami Rządu, kontraktów regionalnych, w celu realizacji wieloletnich programów rozwojowych, w tym inwestycyjnych. Środki na realizację kontraktów otrzymywać będą województwa samorządowe, które będą zawierać odpowiednie umowy z jednostkami powiatowymi i gminnymi, pod warunkiem, że będą one posiadały wieloletnie programy swojego rozwoju. Zawarcie takiej umowy będzie podstawą do uzyskania dotacji do inwestycji realizowanej w ramach kontraktu.
7. Ze względu na wprowadzenie nowych elementów systemu zasilania gmin oraz nowych szczebli samorządowych, konieczne jest przejściowe regulowanie niektórych spraw. Wprowadzenie dodatków gminnych do państwowego podatku dochodowego od osób fizycznych spowoduje przerwanie, trwającego obecnie procesu zmian w sposobie obliczania udziałów gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych. Część gmin - zwłaszcza gminy wiejskie - w przyspieszonym tempie (pierwotnie przewidzianym do 2000 roku) otrzyma niższe dochody z tego podatku w stosunku do wielkości z 1998 roku. W związku z tym, w ustawie przewiduje się utworzenie specjalnej rezerwy łagodzącej tym gminom skutki finansowe nowych rozwiązań.

Ponadto, w 1999 roku utworzona będzie również rezerwa specjalna na doubezpieczenie subwencji wyrównawczych dla powiatów i województw ze względu na pierwszy rok funkcjonowania tej konstrukcji.

8. Ze względu na niemożność opracowania budżetów powiatów i województw przez wybrane dopiero jesienią br. zarządy i rady (sejmiki), Minister Finansów opracuje budżety dla tych jednostek do 30 listopada 1998 roku.
9. Ze względu na konieczność zapewnienia w budżecie państwa na 1999 roku środków na dofinansowanie kontynuowanych inwestycji wieloletnich, które zostaną przejęte do realizacji przez powiaty i województwa, 10 % wpływów z powiatowego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych oraz 25 % wpływów z wojewódzkiego dodatku do podatku dochodowego od osób prawnych będzie przekazane na ten cel do budżetu państwa. Natomiast% powiatowego dodatku do podatku dochodowego od osób fizycznych zostanie przekazanych do budżetu państwa z przeznaczeniem na usuwanie skutków powodzi z 1997 roku.
10. W projekcie ustawy zagwarantowano stronie samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego prawo opiniowania wszystkich aktów prawnych i propozycji podziału rezerw subwencji istotnych dla dochodów i wydatków samorządów.
11. Zakłada się, że wejście w życie rozwiązań proponowanych w tej ustawie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, ani dla dotychczasowych, czyli gminnych, jednostek samorządu terytorialnego.
12. W przypadku zmian w ustawie o samorządzie powiatowym, dopuszczających dotowanie z budżetu państwa zadań z zakresu administracji rządowej, innych niż służby, inspekcje i straż - źródła dochodów powiatu zostaną stosownie uzupełnione.
13. Projekt ustawy konsultowany był w dniu 8 maja br. ze stroną samorządową Zespołu ds. Reformy Finansów Samorządu Terytorialnego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Strona samorządowa zgłosiła szereg uwag, w większości przyjętych przez stronę rządową i zaakceptowała skierowanie projektu do pierwszego czytania w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej.

**MINISTER
PRZEWODNICZĄCY KOMITETU
INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
RYSZARD CZARNECKI**

Sekt. Min. RCz/.....1428...../98/DHPiST/mg

Warszawa, 1998.05.11

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o finansach publicznych i o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonymi projektami ustaw (RM-10-36,37-98), pozwalam sobie przekazać następujące uwagi:

I. Projekt przedłożonej ustawy o finansach publicznych reguluje kluczowe zagadnienia z punktu widzenia uregulowań obowiązujących w Unii Europejskiej dotyczących unii gospodarczej i monetarnej. W zakres tych regulacji wchodzi postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE)- artykuły 104a i 104c oraz 109j, protokoły dodatkowe do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) - a także postanowienia wykonawczych rozporządzeń Rady Unii Europejskiej. Regulacje te definiują pojęcia długu publicznego, instrumentów zadłużenia oraz określają warunki na jakich instytucje państwowe mogą zaciągać dług.

II. W części projektu ustawy zawierającej postanowienia dotyczące finansów publicznych nie została sformułowana czytelna definicja finansów publicznych, która ma decydujące znaczenie dla rozgraniczenia sektora publicznego od prywatnego. Dla uczestnictwa Polski w

jednolitym rynku wewnętrznym Unii Europejskiej odgrywa to istotną rolę. Definicja zawarta w art. 6 projektowanej ustawy zakłada, że przez finanse publiczne rozumie się operacje finansowe i kwoty tzw. organów finansowych. Błędnie określone są podmioty należące do finansów publicznych, z których wyłączono m.in. przedsiębiorstwa publiczne (art. 5 ust. 1), chociaż zaliczono je do sektora publicznego (art. 32 ust. 1).

IV. Pojęcie długu sektora finansów publicznych zostało w art. 9 projektu ustawy sformułowane w sposób sprzeczny z art. 104c TWE oraz z art. 1 Protokołu w sprawie procedury unikania nadmiernego deficytu dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej. W art. 9 projektu ustawy z długu publicznego wyłączono zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji. Jest to wyłączenie błędne, gdyż na podstawie wskazanych przepisów wspólnotowych zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń należą do długu publicznego, który nie może przekroczyć 60% PKB. Autorzy projektu ustawy w art. 34 i 67 ust. 6 wracają wprawdzie do kwestii długu publicznego mówiąc o długu publicznym Skarbu Państwa oraz długu sektora finansów publicznych łącznie z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami, a więc pomijając definicję sformułowaną w art. 9 projektu ustawy, pogłębia to jednak nieuporządkowanie definicyjne i pojęciowe obecne w projekcie ustawy. Dotyczy to także art. 102 ust. 6 pkt 1 projektu ustawy.

V. W dziale II projektu ustawy została sformułowana zasada jawności i przejrzystości finansów publicznych. W prawodawstwie Unii Europejskiej i państw członkowskich akcentuje się konieczność przestrzegania postulatów legalności i gospodarności. Ograniczenie się do jawności i przejrzystości prowadzi do wyeliminowania przesłanek materialnych i zastąpienia ich przesłankami czysto formalnymi.

VI. W odniesieniu do części projektu ustawy należy poczynić uwagę o metodologii opracowywania projektu budżetu. Ustawodawstwa budżetowe państw członkowskich Unii Europejskiej i prawo budżetowe Unii Europejskiej podkreślają konieczność uwzględniania analizy kosztów i korzyści w toku prac nad projektem budżetu. Takie postanowienie powinno *expressis verbis* znaleźć się w projekcie opiniowanej ustawy (art. 80 projektu ustawy).

VII. W art. 60 pkt 15 do dochodów budżetowych zaliczone zostały środki z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Kwestia ta wymaga wyjaśnienia w kontekście pomocy finansowej Unii Europejskiej. Regułą gospodarki budżetowej Wspólnot Europejskich jest zasada uniwersalizmu dochodów, tj. nie wiązania ich u źródła z przeznaczeniem. Tymczasem bezzwrotna pomoc zagraniczna ma z reguły charakter celowy, gdyż jej przeznaczenie jest z góry określone. W takim przypadku dochody z tej pomocy nie mogą stanowić źródła dochodów budżetowych, lecz powinny one być ujęte w ramach powołanego na podstawie odrębnej ustawy funduszu celowego. Prawo budżetowe Wspólnot Europejskich w art. 4 i 27 formułuje zasadę uniwersalizmu dochodów. Należy to uwzględnić w kontekście bezzwrotnej pomocy pochodzącej z budżetu Wspólnot. W związku z koniecznością zmiany art. 60 poprzez wykreślenie pkt. 15, także pkt 3 art. 2 ust. 3 powinien podlegać wykreśleniu. Jest to konsekwencją braku czytelnej definicji finansów publicznych oraz zatarcia różnic między dochodami publicznymi a dochodami budżetowymi.

VIII. W odniesieniu do ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego należy poczynić następujące uwagi:

1/ Wśród źródeł dochodów gmin wymienia się podatki i opłaty oraz fakultatywnie subwencje (art. 6 i 7 projektu ustawy). Nie jest to skorelowane z art. 22 ust. 2 projektu ustawy o

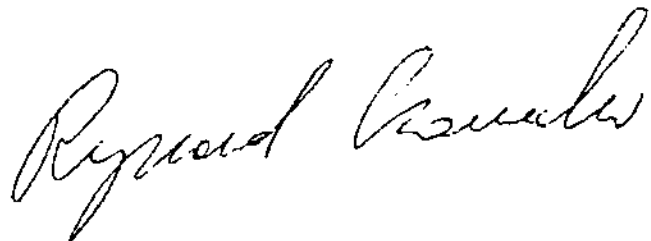
finansach publicznych, który stanowi o obligatoryjności subwencji dla samorządu terytorialnego. Jest to istotny problem ustrojowy, także w związku z odpowiednimi regulacjami w krajach Unii Europejskiej.

2/ Subwencje celowe ograniczają się do finansowania zadań oświatowych i drogowych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży. Reszta miałaby być uzupełniana subwencją ogólną (art. 16 i 41 projektu ustawy). W zakresie regulacji subwencji uporządkowania wymaga ich systematyka i to w wersji porównywalnej z prawem budżetowym Unii Europejskiej.

IX. W konkluzji należy stwierdzić, że art. 2 ust. 3 pkt 3, art. 9 i art. 60 projektu ustawy o finansach publicznych są sprzeczne z prawem europejskim.

Projekt ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego pozostaje zasadniczo w zgodzie z prawem europejskim

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan
Leszek Bałcerowicz
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

.....
Projekt skierowany w trybie art. 33 ust. 4 Regulaminu Sejmu RP
.....

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 18 maja 1998 r.

Cena - 1.11 zł + 22% VAT

